

GERMANY BRIEF 10

Ocak / Şubat 2020 // ÖZEL

Istanbul
Bilgi University

German Studies Unit
Istanbul Bilgi University
European Institute

ÖNSÖZ

Son on yılda aşırı ideolojilerin yükselişine, ayrıca aşırı sağcı nativistler ve İslamcılarının da içinde yer aldığı çok sayıda toplulukta şiddet yanlısı ekstremistlerin hızla yaygınlaştığına tanıklık ettik. Germany Brief'in bu sayısında, PRIME Youth araştırmacı Lalla Amina Drhimeur, en son Almanya'nın Hanau şehrinde gerçekleştirilen aşırı sağcı silahlı saldırının ardında yatan motiflerin yanı sıra Avrupalı siyasetçilerin tepkilerini kapsamlı şekilde ele alıyor. Bütün Avrupa'da farklılıklar ve çeşitliliklerle birlikte yaşama konusundaki çabalara rağmen, bu son saldırı bize Avrupa'daki aşırı sağcılar arasında ırkçılık ve yabancı düşmanlığının hâlâ yaygın olduğunu hatırlattı.

Saygılarımızla

PROF. DR. AYHAN KAYA
MÜDÜR, AVRUPA BİRLİĞİ ENSTİTÜSÜ
İSTANBUL BİLGİ ÜNİVERSİTESİ

DR. DENİZ GÜNEŞ YARDIMCI
UZMAN ARAŞTIRMACI VE DAAD OKUTMANI ,
AVRUPA BİRLİĞİ ENSTİTÜSÜ
İSTANBUL BİLGİ ÜNİVERSİTESİ

Almanya, Hanau'da Irkçı Motifli Silahlı Saldırı

Lalla Amina Drhimeur

Hassan II Mohammedia-Casablanca Üniversitesi

Almanya, Hanau'da İrkçı Motifli Silahlı Saldırı¹

Lalla Amina Drhimeur

Hassan II Mohammedia-Casablanca Üniversitesi

Hanau² şehrindeki iki nargile kafesini hedef alan ve Çarşamba gecesi 22.00 (21.00 GMT) civarında gerçekleşen silahlı saldırılarda, dokuz kişi ölürken birçok kişi de ağır yaralandı.³ Aralarında Alman vatandaşları ve yabancıların bulunduğu ölümlerin yaşı 21 ile 44 arasında değişiyor.⁴ Ölenler arasında Türkler de bulunuyor. Nitekim Berlin'deki Türkiye büyükelçiliği ölenler arasında beş Türk vatandaşı bulunduğunu teyit etti.⁵ Bosna Hersek asıllı bir kurban da Almanya'da sürekli oturma iznine sahipti.⁶ Katil zanlısı, saldırının ardından önce annesini, sonra kendisini öldürdü.⁷

21-44 yaşları arasındaydılar ve hem Alman hem de yabancı vatandaşlardı. Yaralıların bir kısmı Türk kökenlidir. Aslında, Berlin'deki Türk büyükelçiliği beş vatandaşının ölümleri arasında olduğunu doğruladı. Başka bir kurban, Bosna-Hersek kökenli, Almanya'nın daimi ikametgahıydı. Şüpheli atıcı annesini ve kendisini öldürdü.

Katilin 43 yaşındaki Tobias Rathjen olduğu saptandı.⁸ Sabıka kaydına rastlanmadı.⁹ Soruşturma sonucu saldırı, ırkçı motifli terör eylemi olarak

¹ Çeviri ve düzenleme: Fethi Aytuna ve Dr. Deniz Güneş Yardımcı

² Hessen eyaletinde, Frankfurt'un yaklaşık 25 km. doğusundaki Hanau, 100 bin nüfuslu bir şehirdir.

³ « Germany shooting: far-right gunman kills 10 in Hanau », The Guardian, Thu 20 Feb 2020 13.47 GMT, last accessed Thu 20 Feb 2020 15.47 GMT, available at:

<https://www.theguardian.com/world/2020/feb/19/shooting-germany-hanau-dead-several-people-shisha-near-frankfurt>

⁴ « Germany shisha bar shootings: What we know about victims », Al Jazeera, Thu 20 Feb 2020 13.47 GMT, last accessed Thu 20 Feb 2020 17.47 GMT, available at:

<https://www.aljazeera.com/news/2020/02/germany-shisha-bar-shootings-victims-200220111229346.html>

⁵ « REVEALED: German neo-Nazi 'terrorist' who shot nine dead before killing his mother and himself was a far-right conspiracy theorist who believed in aliens, mind control and secret US bases where children are sacrificed to Satan », Daily Mail, published 23:02 GMT, 19 February 2020 | updated: 14:49 GMT, 20 February 2020, last accessed Thu 20 Feb 2020 17.08 GMT, available at:

<https://www.dailymail.co.uk/news/article-8022475/Police-report-people-shot-death-German-city.html>

⁶ « Germany shisha bar shootings: What we know about victims », Al Jazeera,

⁷ « Germany shooting: far-right gunman kills 10 in Hanau », The Guardian

⁸ « Germany shooting: far-right gunman kills 10 in Hanau », The Guardian

tanımlandı. Aşırı sağcı eğilimli olduğu düşünölen Rathjen, bıraktığı itiraf içerikli notunda, aşırı sağcı görüşlerini ifade etmişti.¹⁰ Bu notta, aralarında Türkler, Kürtler ve Faslıların bulunduğu bazı etnik gruplardan “tiksindiğini” yazmıştı.¹¹ Ayrıca, saldırıdan birkaç gün önce internete koyduğu bir videoda aşırı sağcı komplo teorilerini dile getirmişti.¹² Bunun dışında, kendi web sitesinde aşırı sağcı görüşlerini ayrıntılı biçimde anlattığı 24 sayfalık bir bildiri yayınlamıştı. Bu bildiri silinmiş bulunuyor.¹³ Savcılık saldırganı “karmaşık düşüncelere,” “komplo teorilerine,” ve “son derece ırkçı tavırlara” sahip biri olarak tanımladı.¹⁴ Saldırgan uzaylılara, zihin kontrolüne, devletin herkesi izlediğine, şeytana kurbanlar verildiğine inanıyordu. Orta Doğulu, Kuzey Afrikalı, hatta “saf” olmadığını düşündüğü bazı Almanları yok etmeye yemin etmişti.¹⁵ YouTube, saldırının ardından Perşembe sabahı katilin hesabını kapattığını bildirdi.¹⁶ Katilin 14 Şubat’ta yüklediği son videoyu kaldırılmadan önce izleyen CNN, görüntülerin yabancı düşmanlığı içerdiğini açıkladı.¹⁷

Başbakan Angela Merkel, saldırıların ardından Berlin’de gazetecilere şu açıklamayı yaptı: “Bu korkunç cinayetlerin ardında yatanları en ince ayrıntısına kadar ortaya çıkarmak için her şeyi yapıyoruz (...) Ancak şu anda, saldırganın aşırı sağcı, ırkçı motiflerle hareket ettiğine dair elimizde hayli kanıt var. Farklı

⁹ «Germany shooting: Gunman kills 9 at Hanau shisha bars», CNN, Live Updates, Updated 12:04 p.m. ET, February 20, 2020, last accessed Thu 20 Feb 2020 18.20 GMT, available at: <https://edition.cnn.com/europe/live-news/germany-shooting-dle-intl/index.html>

¹⁰ « Germany shooting: far-right gunman kills 10 in Hanau », The Guardian

¹¹ «Germany shooting: Gunman kills 9 at Hanau shisha bars», CNN

¹² « Germany shooting: 'Far-right extremist' carried out shisha bars attacks», BBC, Thu 20 Feb 2020 13:00 GMT, last accessed Thu 20 Feb 2020 16.47 GMT, available at: <https://www.bbc.com/news/world-europe-51567971>

¹³ « REVEALED: German neo-Nazi 'terrorist' who shot nine dead before killing his mother and himself was a far-right conspiracy theorist who believed in aliens, mind control and secret US bases where children are sacrificed to Satan», Daily Mail,

¹⁴ «The suspected gunman posted a "deeply racist" manifesto of sorts online », CNN, Live Update, Updated 12:35 p.m. ET, February 20, 2020, last accessed Thu 20 Feb 2020 17. 42 GMT, available at: <https://edition.cnn.com/europe/live-news/germany-shooting-dle-intl/index.html>

¹⁵ « REVEALED: German neo-Nazi 'terrorist' who shot nine dead before killing his mother and himself was a far-right conspiracy theorist who believed in aliens, mind control and secret US bases where children are sacrificed to Satan», Daily Mail

¹⁶ «Germany shooting: Gunman kills 9 at Hanau shisha bars», CNN

¹⁷ Ibid.

kökenlere, farklı inançlara veya dış görünüşüne sahip insanlara karşı nefret duyduğuna dair (...) Irkçılık zehirdir, nefret zehirdir.”¹⁸

Hıristiyan Demokrat Birliği (CDU) lideri Annegret Kramp-Karrenbauer de, yabancı düşmanlığının Almanya’da artan bir sorun olması hakkındaki endişelerini dile getirdi.¹⁹

Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron da şu açıklamayı yaptı: “Müthiş üzüntü duyduğum bu trajik saldırıya karşı Almanya’yı tüm kalbimle destekliyorum... Değerlerimiz ve demokrasilerimizin korunması için verdiği savaşta Başbakan Merkel’in yanındayım.”²⁰ İngiltere başbakanı Boris Johnson ise şu tweeti attı: “Dün gece Hanau’da gerçekleşen korkunç saldırıda hayatını kaybedenlerin yasını tutan Alman halkının acısını paylaşıyorum. İngiltere, değerlerimize karşı yapılan bu ırkçı saldırı karşısında Alman dostlarımızın yanındadır.”²¹

Türk Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan Almanya’yı artan İslam düşmanlığıyla gerektiği gibi mücadele etmediği için eleştirirken, Almanya’daki Müslümanların derneği KRM de, hükümetin aşırı sağcılarla savaşta daha fazla çaba harcaması çağrısında bulunup, ülkede İslam düşmanlığına karşı açıkça karşı çıkılmamasını” eleştirdi.²²

Alman polislerinin bir önceki Cuma (14 Şubat 2020), aşırı sağcı bir Alman grubunun 12 üyesini tutukladığını belirtmek gereklidir. Tutuklananların, geçen yıl Yeni Zelanda’da yapılan saldırıya benzer şekilde camilere büyük çaplı saldırılar planladığı düşünülüyor.²³ İçlerinde bir polis memurunun ²⁴ da

¹⁸ Cited in «Germany Shooting Is Deadliest Yet in Upsurge of Far-Right Attacks », The New York Times, Feb. 20, 2020, Updated 12:13 p.m. ET, last accessed Thu 20 Feb 2020 18.45 GMT, available at: <https://www.nytimes.com/2020/02/20/world/europe/germany-hanau-shisha-bar-shooting.html>

¹⁹ « Germany shisha lounge shootings: All the latest updates », Al Jazeera, Thu 20 Feb 2020 17.59 GMT, last accessed Thu 20 Feb 2020 18.58 GMT, available at:

<https://www.aljazeera.com/news/2020/02/deadly-attacks-german-shisha-lounges-latest-updates->

²⁰ Cited in « Germany shooting: 'Far-right extremist' carried out shisha bars attacks», BBC

²¹ Cited in « Germany shisha lounge shootings: All the latest updates », Al Jazeera, 200220073658913.html?utm_source=website&utm_medium=article_page&utm_campaign=read_more_links

²² « Germany shooting: 'Far-right extremist' carried out shisha bars attacks», BBC

²³ «Germany probes deadly Hanau shooting as far-right attack », Al Jazeera, Thu 20 Feb 2020 11.34 GMT, last accessed Thu 20 Feb 2020 17.38 GMT, available at:

https://www.aljazeera.com/news/2020/02/germany-probes-deadly-hanau-shooting-attack-200220084539829.html?utm_source=website&utm_medium=article_page&utm_campaign=read_more_links

bulunduğu örgüt, siyasetçiler ve mülteciler dahil pek çok kişiye saldırıyı planlamış.²⁵ Bu hücreyle ilgili haberlerin ortaya çıkması ardından, Almanya'daki camilere para sağlayan Alman-Türk İslam örgütü DİTİB, Almanya'da yaşayan Müslümanların kendilerini güvende hissetmediğini açıklayıp Alman hükümetinden Müslümanların korunması için daha fazla çaba göstermesini istedi.²⁶

Bu saldırı dışında, 14 Şubat Cuma günü, bir Türk komedi gösterisinin yapıldığı bir mekâna silahlı saldırı düzenlendi. Saldırıda bir kişi öldü ve yaralananlar oldu.²⁷

²⁴ « Germany Says It's Broken Up a Far-Right Terrorism Network », The New York Times, Published Feb. 14, 2020, Updated Feb. 20, 2020, 8:04 a.m. ET, last accessed Thu 20 Feb 2020 18.13 GMT, available at: <https://www.nytimes.com/2020/02/14/world/europe/germany-far-right-terrorism.html>

²⁵ Ibid.

²⁶ «Germany probes deadly Hanau shooting as far-right attack », Al Jazeera

²⁷ « 1 dead, 4 injured in shooting outside Berlin music venue », The Washington Post, Feb. 15, 2020 at 7:39 a.m. GMT, last accessed Thu 20 Feb 2020 18. 05 GMT, available at: https://www.washingtonpost.com/entertainment/music/1-dead-3-injured-in-shooting-outside-berlin-music-venue/2020/02/15/44be1f54-4fc6-11ea-967b-e074d302c7d4_story.html